

เอาครูใหญ่กลับมาให้โรงเรียน

ด้วยความเชื่อว่าคนที่จะเป็นครูได้ต้องรู้ชีวิต รู้ความเป็นไปของความเป็นมนุษย์ รู้ความเป็นไปของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากข้างในด้วย ข้างนอกด้วย การจัดการศึกษาจึงควรเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ กับครู และสถานการณ์จริง เรียนแบบเน้นเป็นโปรเจกต์ทำให้ได้ใช้ความรู้ทันที ที่สำคัญ “ครู” จะทำหน้าที่ได้ต้องมีหัวใจที่ต้นานก็คือ “ครูใหญ่” ที่เข้าใจและร่วมพัฒนาเด็กนักเรียนไปด้วยกัน

รศ.ประภาพร นิยม
อธิการบดีสถาบันอาศรมศิลป์
และผู้ก่อตั้งโรงเรียนรุ่งอรุณ
ผู้ใช้ประสบการณ์เป็นอาจารย์ประจำ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และประสบการณ์สอนลูก
ที่มีอาการการเรียนรู้ที่
ไม่ปกติ พบว่าหลักสูตร
การศึกษาที่ไม่เฝ้ามอง
ไทยไม่ได้ตอบโจทย์ผู้
เรียนทุกคน และเด็ก
ทุกคนมีศักยภาพ
ที่จะเรียนรู้ได้ถ้าได้

รศ.ประภาพร นิยม
ผู้ก่อตั้งโรงเรียนรุ่งอรุณ

รับกระบวนการสอนที่เหมาะสมจึงก่อตั้งโรงเรียนรุ่งอรุณเมื่อ 20 ปีก่อน จากนั้นก็เปิดสถาบันอาศรมศิลป์เมื่อ 10 ปีที่แล้ว โรงเรียนแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็นโรงเรียนทางเลือกที่เด่นที่สุดแห่งหนึ่ง ทั้งเรื่องบรรยากาศของโรงเรียนที่เหมือนบ้าน กลางป่า รูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตัวเองตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมปลาย ในแต่ละชั้นปีมีธีมหลักที่ทุกวิชามุ่งหลักการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม (Holistic

Learning) ประกอบด้วย 3 H (Heart Head Hands) หัวใจ สมอง สองมือ ที่ขึ้นชื่อเรื่องเป็นโรงเรียนสร้างครูชั้นยอด และอาจารย์ประภาพร ก็เปรียบได้กับครูของครูนั่นเอง

ล่าสุดอาจารย์ประภาพร อยู่ระหว่างผลักดันพื้นที่นวัตกรรมจัดการศึกษา หรือ Sandbox การศึกษาไทย ด้วยความหวังว่าจะเป็น “หัวใจ” สำคัญในการพัฒนาประเทศ นำร่องที่ จ.ระยอง และ

เปลี่ยนทำไม ?
Why?

Why?

ครู
เปลี่ยน

TRANSFORM

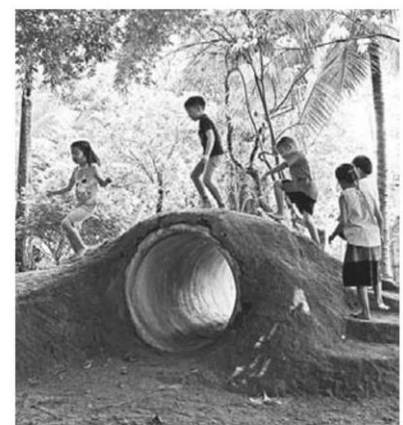
ผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้

อำนวยความสะดวก

ตระหนักและมองเห็น

สภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียน
ด้วยความเข้าใจและความเมตตา

จ.ศรีสะเกษ เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมจัดการศึกษา มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระในการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ ระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี (2562-2564) โดยปีแรก (ก.ย.2561-ส.ค.2562) มีโรงเรียนที่สนใจเข้าร่วมเป็นโรงเรียนต้นแบบใน จ.ระยอง

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,760

Section: First Section/-

วันที่: อังคาร 26 กุมภาพันธ์ 2562

ปีที่: 18

ฉบับที่: 6256

Col.Inch: 169.28 Ad Value: 297,932.80

หัวข้อข่าว: เอาครูใหญ่กลับมาให้โรงเรียน

หน้า: 1 (บนขวา), 11

PRValue (x3): 893,798.40

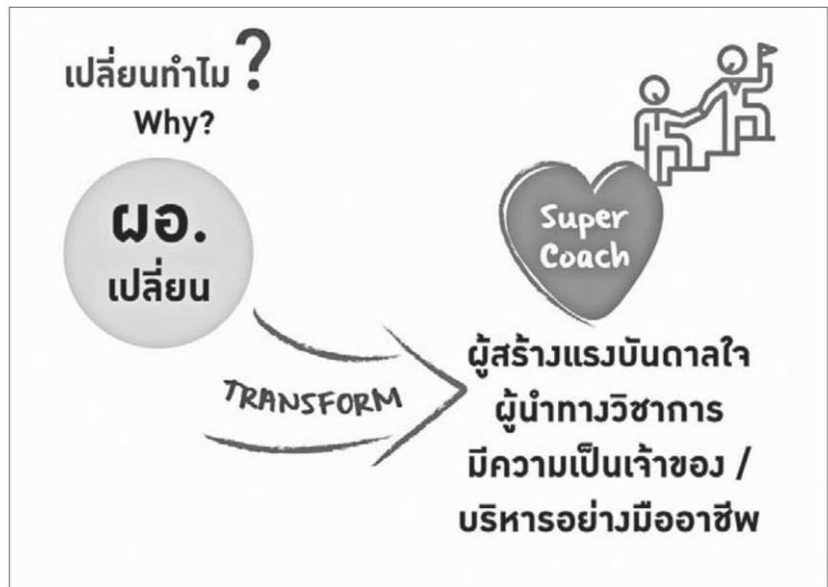
คลิป: สีสี่

จำนวน 30 โรงเรียน และ
ศรีสะเกษ จำนวน 50 โรงเรียน
ปัจจุบันผู้อำนวยการ
โรงเรียนมากกว่า 80%
ทำงานในบทบาทของ
ผู้บริหารองค์กร มิใช่
ในบทบาทของการ
เป็นผู้นำวิชาการ
หรือเป็น “ครู
ใหญ่” ที่สามารถ
เป็น “ครูของครู”

ได้ จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของ
ผู้อำนวยการให้เป็นผู้นำวิชาการ (Super
Coach) ที่สร้างแรงบันดาลใจให้ครู เด็ก
ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งให้มีความ
เป็นเจ้าของและบริหารโรงเรียนอย่างเป็น
มืออาชีพ ด้วยการเปลี่ยน Mindset และ
กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (School
Vision) ใหม่ พร้อมจัดทำแผนการดำเนิน
งานของโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

อาจารย์ประภาพร อธิบายว่า
การจัดที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้อำนวยการโรงเรียนใน จ.ระยอง โดย
ใช้ชื่อโปรแกรม “ผอ.กล้าเปลี่ยน” ขณะ
นี้มีผู้อำนวยการโรงเรียนต้นแบบเข้า
ร่วมโปรแกรมเรียบร้อยแล้วจำนวน 30
โรงเรียน ต่อมาการจัดที่สำคัญต่อการ
เปลี่ยนแปลงครู คือ CRC Classroom
Reflection to Change เป็นนวัตกรรม
การศึกษา “วิดีโอคลิป” เป็นกระจกบาน
ใหญ่สะท้อนผลการเรียนรู้และบทบาทของ
ครูในห้องเรียน โดยให้มีการถ่ายทำวิดีโอ
คลิป การเรียนการสอนในห้องเรียนแล้วนำ
มาอภิปรายร่วมกัน ทำให้ครูเห็นตัวเองว่า
จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างไร
โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนและที่ปรึกษา
ในฐานะโค้ชร่วมให้ข้อสังเกต และให้ครู
นำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนใน
ห้องเรียนของตนเองเพื่อให้เกิดการ
เรียนรู้อย่างแท้จริงต่อไป

“ที่สำคัญผู้อำนวยการโรงเรียนและ
ครูสามารถออกแบบให้ทุก ๆ สถานที่ และ
ทุก ๆ สถานการณ์เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้

รู้ (Learning Space) รวมทั้งออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ใหม่ให้มุ่งผลลัพธ์ที่สมรรถนะ (Competency Based) มากกว่าการให้ความสำคัญกับเนื้อหา (Content Based) ด้วยการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้แบบไม่แยกส่วนและบูรณาการให้เข้าถึงระบบคุณค่า

รวมทั้งการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธี

สอน จากการเรียนแบบปอรับ (Passive Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากภายนอกสู่ภายในตัวผู้เรียนด้วยวิธีการเรียนรู้ที่แบบเดิม เช่น การฟัง บรรยาย อ่านจากหนังสือ ดูสื่อภาพและเสียง หรือ ชมการสาธิตสู่การเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (Active Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากภายในตัวผู้เรียนสู่ภายนอก โดยใช้วิธีการเรียนรู้ผ่านการอภิปรายกลุ่ม การฝึกฝน ลงมือปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้ในพื้นที่

การจัดที่สำคัญต่อการปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน และวิธีประเมินผล ที่สถาบันอาศรมศิลป์ใช้คือ MINI M-ED

เป็นหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและก่อให้เกิดผลต่อผู้เรียนโดยตรง

จากการดำเนินงานในช่วง 6 เดือนแรกของโครงการ (ก.ย. 2561-ก.พ.2562) พบว่าผอ.วิชัย จันทร์ส่อง โรงเรียนวัดตาขัน พานักเรียน จ.ระยอง ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เกาะเสม็ด เป็นครั้งแรก และพบว่าเกิดกระบวนการเรียนรู้หลากหลายมิติ โดยผู้อำนวยการปรับบทบาทตนเองสู่การเป็นนักวางแผนการบริหารและการจัดการวิชาการ ควบวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ด้วยบทบาทผู้อำนวยการเรียนรู้ (Facilitator) เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่

รวมทั้งการเปิดพื้นที่ให้สถานที่และชาวชุมชนเป็นผู้ให้ความรู้ “เกาะเสม็ด” กลายเป็น Learning Space ที่เด็กๆ ได้

เรียนรู้สถานที่สำคัญทางภูมิศาสตร์ ชาวบ้านทั้งด้านฝั่งบกและฝั่งเกาะ ได้เป็นครูภูมิปัญญา ครูชุมชน เกิดการสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงวิชาการและวิชาชีพ เด็กๆ ได้รับประสบการณ์ตรงตลอดจนรับรู้สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเองและได้ฝึกฝนตนเองให้เกิดสมรรถนะใหม่ในศตวรรษที่ 21

“จะเห็นได้ว่าการคืนครูใหญ่ให้โรงเรียนคือหัวใจของการจัดการศึกษาที่ทุกภาคส่วนจะได้ประโยชน์อย่างแท้จริง เมื่อครูใหญ่ทุกคนกลับไปทำหน้าที่โค้ช หรือเป็นครูของครูในโรงเรียนของตนเองแล้ว เชื่อว่าจะเป็นความหวังในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยอย่างแท้จริงและอยากให้เกิดขึ้นจริงในประเทศไทย” ผู้ก่อตั้งโรงเรียนรุ่งอรุณ กล่าว

● หทัยรัตน์ ตีประเสริฐ

qualitylife4444@gmail.com

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ‘โอกาสเด็กไทย’

ด้วย “วิกฤติการศึกษาไทย” ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นคุณภาพต่ำมาก ไม่ได้มาตรฐานไทย/สากล โดยดูได้จากผลคะแนน PISA ต่ำมากตลอด 15 ปีที่ผ่านมา และผู้จบการศึกษาคะดัดยังเป็นเรื่องไร้ฝีมือ ขณะเดียวกันความเหลื่อมล้ำสูง ผลการศึกษาต่างกันตามขนาดของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กมีผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานต่ำในทุกวิชา ติดกับดักความยากจน จำกัดทรัพยากรคนของชาติ ทั้งที่ใช้งบประมาณมาก โดยงบประมาณด้านการศึกษา 20% ของงบประมาณแผ่นดินแต่ผลลัพธ์ไม่ดีด้วยประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทั้งด้านวิชาการ งานบุคคลและการเงิน ไม่สามารถแข่งขันตัวถ่วงประเทศไทย 4.0

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้จัดทำ “ร่างพ.ร.บ.พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.” อีกหนึ่งแนวทางในการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อสร้างคุณภาพบนความเหมือน ยกย่องคุณภาพบนความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการเฉพาะ เป็นพื้นที่เรียนรู้และใช้ประโยชน์จากศาสตร์พระราช “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่ปฏิบัติการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา

ทั้งนี้สำหรับ ระบบและกลไกสำคัญของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้อนุมัติให้เป็นประธาน และมี รมว.ศึกษาธิการ เป็นรองประธาน เลขานุการ สพฐ. เป็นกรรมการ

และเลขาธิการ นอกจากนี้จะมีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ขณะที่สถานศึกษานำร่องและเป็นการร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ชุมชน เป็นเครื่องมือสำคัญในการนำร่องแนวคิดสำคัญเพื่อการปฏิรูปการศึกษา มีความคล่องตัวที่จะริเริ่มและดำเนินการในสิ่งที่พื้นที่อื่นอาจไม่สามารถทำได้หรือทำได้ยากกว่า มีนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สามารถมีหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ สามารถมีระเบียบการปฏิบัติงานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน และอื่นๆ โดยเฉพาะ

รวมถึงต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของแต่ละพื้นที่เอง มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถปรับให้เหมาะสมพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ออกแบบได้ตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ และการออกแบบทดสอบผู้เรียนที่เหมาะสมกับหลักสูตรและผู้เรียนต้องมีการประเมินผลโดยผู้ประเมินอิสระทุก 3 ปี มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาของรัฐและเอกชนเพื่อนำไปขยายผลสถานศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ อีกทั้งต้องมีข้อเสนอเพื่อแก้ไขกฎระเบียบ ประกาศ คำสั่งของกศร.ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของอนาคตของเด็กๆ อนาคตของระบบการศึกษาของประเทศ

ใช้‘ครูใหญ่’แทน‘ผอ.ร.ร.’ ปลุกสปิริตความเป็น‘ครู’

นพ.จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจศึกษาแนวทางการจัดทำพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) กล่าวว่า ขณะนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาร่างพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.... ไปแล้วฉบับหน้ากว่าร้อยละ 80-90 แล้ว ซึ่งเข้าใจว่าขณะนี้จะเป็นการทบทวนรอบสุดท้าย ทั้งนี้ในส่วนของประเด็นการกำหนดตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการอิสระเสนอในร่างพ.ร.บ.การศึกษา ที่ประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกามีมติเห็นชอบให้กลับไปใช้คำว่าครูใหญ่ เหมือนที่ผ่านมา

โดยในที่ประชุมมีผู้อภิปรายอย่างหลากหลายทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่ได้ข้อสรุปว่าจะกลับมาใช้คำว่าครูใหญ่ เนื่องจากที่ประชุมให้ความสำคัญในเรื่องความเป็นครูสูงมาก และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอยู่แล้ว อีกทั้งการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของครูในโรงเรียน และที่ผ่านมาเราก็เคยใช้คำว่าครูใหญ่ ดังนั้นที่ประชุมจึงลงความเห็นว่าความเป็นครูเป็นเรื่องสำคัญ จึงจะต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ความเป็นครู ซึ่งการที่หัวหน้าครูกลับมาใช้คำว่าครูใหญ่ก็น่าจะทำให้มีพลังในการปฏิรูปเพื่อการศึกษาของเด็กมากขึ้น